

A A N T E E K E N I N G

OVER EENE SOORT VAN HET GENUS

PEROPHORA HARRIS,

DOOR

P. C. T. SNELLEN.

(Pl. 4 C, fig. 5, 6.)

Eenigen tijd geleden zond ons medelid Pater Erich Wasmann, S. J., te Exaten bij Roermond, die zich zoo zeer onderscheidt door zijne studiën over mierengasten, mij eenige voorwerpen, betrekking hebbende op eene soort van het Saturninen-genus *Perophora* Harris (*Mimallo* Hübn., Verz.; Berg), door hem ontvangen van zijnen te Porto Alegre (Zuid-Brazilië) vertoevenden collega Pater A. Schupp, S. J. Deze bezending ontving ik met dankbaarheid en groot genoegen, nog nooit had ik namelijk eene soort van het genoemde genus kunnen onderzoeken en bovendien bevatte zij, behalve een paar vlinders, nog andere zaken die haar des te belangrijker maakte. Daarbij had P. Wasmann ook de goedheid mij een afdruk te zenden van eene mededeeling over de vermelde *Perophora*, door P. Schupp gepubliceerd in deel 41, pag. 16—19, van het Tijdschrift: *Natur und Offenbarung*, welke belangwekkende bijzonderheden bevat. In dat stuk geeft de schrijver eene schets van de eerste toestanden waaruit blijkt, dat de rupsen der door hem waargenomen soort, na in hare jeugd gezellig tusschen de bijeengesponnen bladeren eener *Schinus*-soort te hebben geleefd, zich later verstrooijen, waarbij dan iedere rups voor zich zelve eenige bladeren bijeen spint,

en van deze eenen, aan beide einden openen, in het midden wijderen zak vormt. Zij kan zich in dien zak, welken zij met eenige draden aan een boomtak vasthecht, omkeeren en naar believen uit eene der beide openingen te voorschijn komen. Dit alles komt vrij wel overeen met de mededeelingen en afbeeldingen betreffende eene andere soort van hetzelfde genus, *Per. Curtisea* Weyenbergh, in het Tijdschrift voor Entomologie, deel 17 (1874) p. 222—224, pl. 13, fig. 1—11 gepubliceerd.

Wat echter, naar het schijnt, geheel nieuw is, dat is de mededeeling over de eieren door P. Schupp. Ik kan, dunkt mij, niet beter doen dan zijne woorden hier aan te halen. De schrijver zegt, l. c. «Es mögen jetzt 16—17 Jahre sein, da wurde mir ein ganz eigenthümliches Gebilde gebracht. Es bestand aus einer Reihe weissglasiger Fäden von je 2—4 centim. Länge, welche alle dicht neben einander auf einem kleinen Zweiglein als ihrer gemeinschaftlichen Basis angeheftet sassen. Jeder dieser Fäden bestand, wie man bei näherer Betrachtung leicht unterscheiden konnte, aus perlschnurähnlich an einander gereihten, ovalen Körperchen, von etwas mehr als 1 mm. Länge und etwa $\frac{1}{2}$ mm. Breite. Mit wahrhaft staunenswerter Regelmässigkeit waren dieselben so an einander gefügt, das keines gegen das andere vorstand, sondern alle zusammen obiges, überall gleich dicke, fadenähnliche Gebilde hervorbrachten.

Ich konnte mir damals nicht recht klar werden, was ich vor mir hatte. Am ehesten schienen es mir an einander gereichte Insekteneier zu sein. Aber von welchem Insekt? — Die Frage interessierte mich und ich suchte auf den Grund zu kommen. Dazu bedurfte es eines zweiten Exemplares. — Trotz allen Suchens aber gelang es mir nicht, ein solches aufzutreiben, bis ich erst vor wenigen Jahren, ganz zufällig, an einer Schinus-Art — in der Nähe von Porto Alegre — eines entdeckte. Es war jenem ersten in allem ähnlich, nur dass es diesmal wenigstens teilweise schwarz war. Nun war es mir klar, dass es Insekteneier sein müssten, von denen ein Teil schon leer, die anderen noch gefüllt waren.

Ich nahm das seltsame Object mit und brachte es unter gutem Verschluss. Nach einigen Tagen sah ich nach und fand das Kästchen,

in dem ich es untergebracht, voll von winzig kleinen Lebewesen, die ich unter der Lupe als Wespen erkannte. Darnach schien es also, dass ich es nicht mit irgendwelchen Insekten-eiern, sondern mit Wespenpuppen zu thun hatte. Aber wie sollten sich dieselben in so rätselhaft regelmässiger Ordnung aneinander gereiht haben? Noch blieb mir diese Schwierigkeit, die ich zu lösen wünschte.

Abermals gelang es mir, ein neues Exemplar zu erhalten. Ich beobachtete wieder und sah nun, statt der Wespen, kleine Räumchen zum Vorschein kommen. Es waren also doch Eier und zwar eines Schmetterlings und die kleinen Wespen offenbar Schmarotzer, wohl aus der Gattung Teleas.

Zu bemerken ist, dass die Räumchen weisse, die Wespen schwarze Eischalen zurückliessen, ein Umstand, der auch nach dem Auskriechen noch erkennen lässt, ob die Eier von Schmarotzern bewohnt waren oder nicht.»

De door P. Schupp verkregen rupsjes stierven, doch na het nogmaals vinden van eene hoeveelheid eijeren, slaagde hij er in, de rupsen tot vollen wasdom te brengen en daaruit de vlinders te verkrijgen.

Bij de voorwerpen, die ik aan de welwillendheid van P. Wasmann te danken had, was ook een takje met de beschreven eierreeksen, die volkomen met de bovenstaande schildering overeenkomen en mij zoo merkwaardig toeschijnen, dat ik den heer F. M. van der Wulp verzocht, zoo goed te zijn, daarvan eene afbeelding te maken, wat hij met zijne welbekende bereidwilligheid en spoed deed en waarvoor ik hem hier op nieuw dank zeg. De eijerreeksen zijn op bijgaande plaat in natuurlijke grootte afgebeeld, een gedeelte eener reeks, met drie door sluipwespen bewoond geweest zijnde eijeren, vergroot.

De naam der soort, waartoe de eijeren en een paar uit de rups gekweekte vlinders behooren, geeft P. Schupp op te zijn: *Perophora Batesii* Newman, Trans. Ent. Soc. of London, 2d Ser. III, p. 5, pl. I, naar eene determinatie door Dr. C. Berg, doch niet met volkomen zekerheid. Ik zoude wel gewenscht hebben hier ook eene afbeelding der ontvangen vlinders te kunnen leveren, maar

de voorwerpen zijn daartoe niet bijzonder geschikt. De vlinders zijn van middelbare grootte, ongeveer zooals de bekende *Ocneria Monacha* L. en dus is de aanzienlijke grootte der eijeren zeer opmerkelijk, vooral wanneer men aanneemt, dat het geheele afgebeelde schooltje wel door éenen vlinder zal gelegd zijn; het bevat ruim 400 stuks en daar de ontvangen vlinders van ongeveer dezelfde grootte zijn als de overige bekende soorten van het genus, is er geen grond om aantenemen dat zij, ten gevolge der kweeking, hunne volle grootte niet bereiken zouden hebben.

De zwarte kleur der eijeren waaruit wespen zijn gekomen is wel het gevolg van de achtergelaten cocons der parasieten.

Uitvoerige aantekeningen over het genus *Perophora* Harris, (Report on the Insects of Massachusetts p. 290, (1841),) heeft Dr. C. Berg gepubliceerd in de *Horae Soc. Ent. Ross.* XII (1876), met vervolgen in de *Anales de la Soc. Cient. Argentina* X, XII en XIV. De heer Berg heeft aan den naam *Mimallo* Hübn. Verz. p. 190, voor het genus de voorkeur gegeven boven *Perophora* Harris, hoewel de geheele Hübner'sche beschrijving niet anders luidt dan: « Die Schwingen zählig, die Senken zackig; beiderlei ähnlich gezeichnet und gefärbt » en eene der drie opgenoemde soorten (*Aegina* Cram. 384 D,E), stellig niet bij de andere behoort, misschien ook niet eens de eerste (*Verago* Cram.). Niettegenstaande het afwijkende in de eerste toestanden gelegen, is het duidelijk, dat *Perophora* (*Mimallo*) niet anders dan tot de Saturnina kan worden gerekend, waarover ook zie: Herrich-Schäffer, *Corr. Blatt. des Zool.-Mineral. Vereins zu Regensburg* 1866, p. 132.

Ten slotte merk ik nog op dat volgens Dr. Berg, *Anal. Soc. Cient.* X (1880) p. 35, Weyenbergh's *Mamillo Curtisea* dezelfde zou zijn als *Despecta* Walk, Berg, *Horae* 12, p. 166, pl. 4, fig. 1—7, waarbij hij ook citeert *Sanguinolenta* Felder, *Novara* pl. 92, fig. 4. Een enkele blik op de beide afbeeldingen doet zien dat deze zamenvoeging zeer bedenkelijk mag heeten. De schrijfwijze « *Mamillo* » voor den generieken naam is overigens niet van Dr. Weyenbergh afkomstig, maar van Dr. Snellen van Vollenhoven, die den naam *Mimallo* niet begrijpende, zich geregtigd achtte hem

eigendunkelijk te veranderen, hoewel Mimallo toch een zeer geschikt woord is. De lijfwachten van Jupiter heetten namelijk Mimallones.

Op de 50e Zomervergadering der Ned. Ent. Vereeniging, den 6 Juli 1895 te 's Gravenhage gehouden, heeft de heer Heijlaerts ook nog iets omtrent de rups der Perophora-soorten medegedeelt, wat in het Verslag te vinden is.

Snellen, P. C. T. 1895. "Aanteekening over eene soort van het genus Perophora Harris." *Tijdschrift voor entomologie* 38, 56–60.

View This Item Online: <https://www.biodiversitylibrary.org/item/40957>

Permalink: <https://www.biodiversitylibrary.org/partpdf/37144>

Holding Institution

Smithsonian Libraries and Archives

Sponsored by

Smithsonian

Copyright & Reuse

Copyright Status: NOT_IN_COPYRIGHT

This document was created from content at the **Biodiversity Heritage Library**, the world's largest open access digital library for biodiversity literature and archives. Visit BHL at <https://www.biodiversitylibrary.org>.